

Г Л А С Н И К

А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Година XXII

Нови Сад, децембар 1973.

Број 12

САДРЖАЈ

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

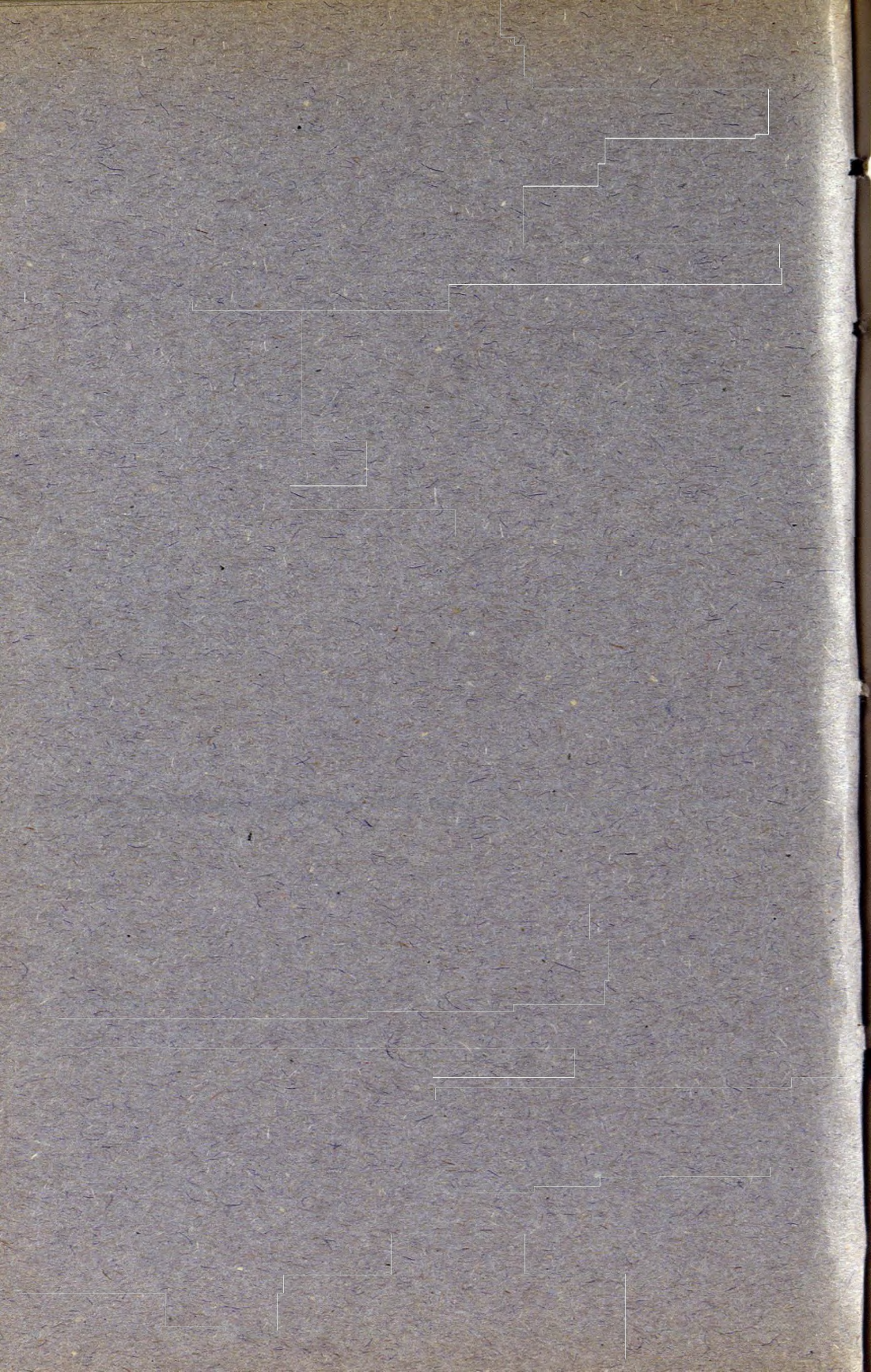
Др Душан П. Радоман	Целовитост заштите у радном спору
Спасоје Мићуновић	Закон о браку
Младен Косовац	Новине у поступку за регистрацију организација удруженог рада у спољнотрговинском промету
Војислав Кнежевић	Напад на службено лице у вршењу послова безбедности (чл. 289-а КЗ)
Павле Савић	Кажњивост за кривично дело недозвољене трговине из чл. 226. КЗ и царински прекршај из чл. 371. ст. 1. тач. 1. Царинског закона у односу на начело <i>Ne bis in idem</i>

ПРАВНА ПРАКСА

Живко Киселички	Из судаства
------------------------	-------------

САОПШТЕЊА

Закључци заједничке седнице Уређивачког савета и Уређивачког одбора „Гласника” Адвокатске коморе Војводине
Из седнице Управног одбора

Г Л А С Н И К

А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Година XXII

Нови Сад, децембар 1973.

Број 12

Ч Л А Н Ц И И Р А С П Р А В Е

Др Душан П. Радоман, адвокат у Сомбору

Ц Е Л О В И Т О С Т З А Ш Т И Т Е У Р А Д Н О М С П О Р У

И након ступања на снагу Закона о међусобним односима радника у удруженом раду (Сл. лист СФРЈ бр. 22/73), у чијем су чл. 79. наведени прописи укинутаг Основног закона о радним односима који и даље остају у сили и важности до дана одређеног републичким односно покрајинским законом, а најдоцније до 31. децембра 1973. године (Сл. лист СФРЈ бр. 71/72), — у нашој судској пракси појављују се случајеви да се ограничава пружање судске заштите појединим правима радника из радног односа.

Карактеристичан је у том погледу напис Влајка Шошкића, судије Врховног суда Србије, *Право радника на вођење радног спора*, објављен на страни 17. *Политике*, београдског дневног листа, од 12. јуна 1973. године. Верујемо да случај изложен у томе напису није једини у радним споровима код наших судова, нарочито када се ради о пружању заштите поводом примене законских мера због повреда радне дужности. Наиме, у случају на који се односи наведени напис — радник је покренуо радни спор због тога што му је радна заједница изрекла меру последње јавне опомене за почињену тежу повреду радне дужности. Општински суд је заузео становиште да радник нема право на тужбу у овом случају, па ју је решењем одбацио. Радник се жалио окружном суду, али је и овај суд подржао становиште нижег суда, те је одбио жалбу радника, а потврдио решење нижег суда. — И општински и окружни суд сматрали су да изрицањем мере последње јавне опомене од стране радне заједнице раднику није повређено ниједно право из радног односа („право на рад или неко друго право по основу рада”), па да против коначне одлуке о примени мере послед-

ње јавне опомене не може водити радни спор, односно да нема право на судску заштиту у таквом спору. Оба поменута суда стоје на становишту да радник има право на вођење радног спора, управо на судску заштиту, само када се ради о примени мере искључења из радне заједнице или радне организације. Да прецизирамо: поменути судови сматрају да радник нема право да води радни спор у случајевима повреда радне дужности када су на њега примењене од стране радне заједнице мере блаже и мање од мере искључења из радне заједнице или радне организације, као што су опомена, јавна опомена и последња јавна опомена. Ово зато што изрицањем или применом једне од ових мера није повређено право радника на рад или које друго право по основу рада у радној организацији, већ радник и даље остаје члан своје радне заједнице, у њој обавља рад и у вези с радом и по основу рада стиче права и врши дужности као и пре изрицања једне од тих мера. Међутим, применом мере искључења из радне заједнице или радне организације радник престаје бити члан радне заједнице, те му у њој престаје рад и могућност стицања свих права у вези са радом и по основу рада.

Заинтересован овим случајем, надлежни јавни тужилац је уложио захтев за заштиту законитости, сматрајући да се може повредити право радника и применом које законске мере блаже и мање него што је мера искључења из радне заједнице или радне организације, тј. опоменом, јавном опоменом или последњом јавном опоменом. У аргументацији оваквог свога становишта јавни тужилац је указао на значење укидања ранијег става 2. чл. 91. Основног закона о радним односима, где се дословно говорило „да радна заједница може да изрекне искључење из радне заједнице само због теже повреде радне дужности”, док се о осталим мерама није говорило, па се добијао утисак да радник може водити радни спор само због искључења, али не и због примене осталих законских мера. Брицањем тога става отклоњена је наведена нејасноћа и, по мишљењу тога јавног тужиоца, постало је неспорно да радник може покретати радни спор због коначне одлуке о примени сваке законске мере у вези са повредама радне дужности, било да се ради о мери искључења из радне заједнице, било да се ради о којој другој блажој мери прописаној законом.

Насупрот мишљењу надлежног јавног тужиоца, односни врховни суд је заузео друкчије становиште: „Овај суд сматра (наводимо речи судије Шошкића) да изрицањем мера опомене, јавне опомене и последње јавне опомене није повређено право на рад радника, нити било које право по основу рада — право ступања на рад, право распоређивања на радно место, право на одређено радно време, право на распоред радног времена, право на одмор, право на учешће у расподели средстава за личне дохотке и друга његова самоуправни права у радној организацији”. Тај врховни суд се слаже са нижим судовима у томе да радник, и поред изречене мере опомене, јавне опомене

и последње јавне опомене, и даље остаје у радној заједници и „неокрњено” остварује сва права по основу рада у радној организацији, док искључењем из радне заједнице то не би могао постизати, па зато има право да радни спор води само и једино против мере искључења из радне заједнице или радне организације.

Изложени случај нас подсећа на ранија негативна становишта судске праксе да се улога суда у радном спору поводом искључења због повреде радне дужности своди само на то да се испита да ли је повређен поступак по коме је радна заједница донела одлуку о искључењу, односно да суд није овлашћен да у таквом радном спору улази у испитивање и претресање чињеница на којима се заснива одлука радне заједнице о искључењу радника због повреде радне дужности. Већина радних судова се држала овога и оваквога становишта приликом суђења, тако да искључени радници нису могли добити заштиту својих повређених права, сем у случају када би радна заједница, у поступку доношења поменутих одлука, начинила грубу и уочљиву процесуалну грешку. На тај начин, радни спор поводом искључења радника из радне заједнице или организације због повреде радне дужности вођен је формалистички, док је његова суштина, питање скупа његових одлучних и одлучујућих чињеница, остајала нетакнута, у оном облику и у оном стању како је утврђена код радне организације. Није тешко увидети да је такво суђење противно основним принципима и формалног и материјалног права — нашег социјалистичког радног законодавства и Закона о парничном поступку, који — треба нагласити — не познаје спор крње законитости, већ познаје и практикује само спор пуне јурисдикције. Најзад, када се судска пракса исправила у погледу третирања радног спора поводом искључења из радне заједнице због повреде радне дужности, тј. када је овакав радни спор почела третирати као спор пуне јурисдикције, опет се појављују покушаји, и то пошто је донесен савезни Закон о међусобним односима радника у удруженом раду, да се пође, по нашем мишљењу, погрешним путем у погледу питања да ли се може водити радни спор против одлуке о примени сваке законске мере због повреде радне дужности: опомене, јавне опомене, последње јавне опомене и искључења из радне заједнице или радне организације. Ово све насупрот елементарним тежњама самоуправљања, као моћне покретачке и стваралачке полуге радничке класе и радних људи, да се прошири, учврсти и повећа могућност остваривања и заштите права и интереса радника на раду и по основу рада.

Ако је у досадашњем радном законодавству било празнина, нејасноћа или недоречености, то није суду или другом решавајућем органу давало овлашћење да у тумачењу сужава или ограничава права радника који су му се обраћали за заштиту. Где год то у закону није изричито речено, прописи се не смеју рестриктивно тумачити, а најмање тамо где су одређени људски скупови или правни односи стављени под нарочиту

заштиту друштвене заједнице. Јасно је да је у социјализму радни однос од прворазредног друштвеног значаја, па је зато, заједно са својим учесницима, радницима као члановима радничке класе, тај однос стављен под нарочиту заштиту друштвене заједнице. Природно је и логично да у законима мора бити празнина, нејасноћа и недоречености, па и у законима којима се регулишу права и дужности радника у вези с радом и по основу рада. Те празнине, односно те нејасноће и недоречености, имају се тумачити у корист радничке класе, која је на власти, и при томе морају се правити претпоставке у корист радника свуда тамо где постоје сумње у погледу постојања одлучних чињеница. Ми смо, у једном нашем напису од пре неколико година, за овакве случајеве, по угледу на одговарајућу освештану максиму кривичног права, поставили девизу: *In dubio pro laborario* (у сумњи за радника). Сходно начелу да се изузеци најуже тумаче, као и начелу да се за тумачење радног законодавства употребљавају основна начела из односног закона, заједно са уставним принципима и интенцијама уставних амандмана, ниједна празнина, ниједна нејасноћа и ниједна недореченост у закону не може и не сме бити тумачена на штету радника који сматра да му је у поступку код радне организације повређено право или на закону засновани интерес.

Као што смо у почетку овог написа истакли, у чл. 79. Закона о међусобним односима радника у удруженом раду набројани су прописи из досадашњег Основног закона о радним односима који важе и који ће се примењивати до краја 1973. године. Међу тим прописима налази се и пропис чл. 91. ст. 1. и 3. Став 1. тога прописа гласи: „Због повреде радне дужности радна заједница може свом члану да изрекне: опомену, јавну опомену, последњу јавну опомену и искључење из радне заједнице”, а став 3: „При изрицању мера због повреде радне дужности радна заједница узима у обзир нарочито тежину повреде и њене последице, степен одговорности радника, услове под којима је повреда учињена, ранији рад и понашање радника, значај делатности и слично.” Став 2. поменутог прописа је брисан (а он је гласио: „Радна заједница може да изрекне искључење из радне заједнице само због теже повреде радне дужности”). Нама се чини да је овај став брисан због сувишности, будући да су у ставу 1. наведене мере које радна заједница може изрећи због повреде радне дужности, а у ставу 3. је она обавезана да се при изрицању тих мера руководи посебним критеријумима — тежина повреде и њене последице, степен одговорности радника, услови под којима је повреда извршена, ранији рад и понашање радника, значај делатности и слично. Према томе, радна заједница у сваком конкретном случају, на темељу примене наведених критеријума, одлучује коју ће од прописаних законских мера изрећи према раднику који је починио повреду радне дужности. Очигледно је да брисањем става 2. поменутог прописа није брисана и могућност примене мере искључења из радне заједнице или радне организације. Треба нарочито указати на

чињеницу да ни у ранијем закону, па ни у садашњем Закону о међусобним односима радника у удруженом раду, није речено да радник нема право судске заштите (вођења радног спора) против одлуке радне заједнице којом се на њега коначно примењује мера опомене, јавне опомене и последње јавне опомене у поступку због повреде радне дужности. Ако то није изричито речено, онда ниједан суд нема ослоњаца у закону и у стварности да раднику одузима или ограничава право вођења оваквог радног спора. Уколико је закон нешто изузео од судске заштите, то нешто мора бити нарочито изражено као изузетак. *Exceptiones sunt strictissimae interpretationis!* Закон није изузео опомену, јавну опомену и последњу јавну опомену, па зато радник има право да против коначне одлуке, којом је на њега која од њих примењена, води радни спор.

Становиште поменутог врховног суда, дакле, није у складу са духом и интенцијама нашег радног законодавства, нарочито сада када се настоји да се даље и доследније спроводи радничко самоуправљање и да радничка класа, те тиме радници као чланови те класе, дођу до свога пуног изражаја у свима областима политичког, економског, социјалног и културног живота. Право на судску заштиту у питањима из области рада и стварања јесте једно од најизразитијих уставних права радничке класе, па пошто је та класа на власти ради изградње социјализма, то се то право не може и не сме смањивати, сужавати и одузимати, као што је, на жалост, учињено у случају који смо третирали.

Најзад, констатација цитираног написа да су „Законом о међусобним односима радника у удруженом раду, који је ступио на снагу 27. априла 1973. године, престале да важе одредбе Основног закона о радним односима којима је посебно било регулисано право радника на судску заштиту” стоји у контрасту са даљим задржавањем на снази прописа наведених у чл. 79. тога закона. И до доношења републичког односно покрајинског законодавства у том правцу радник има право да у радним односима ужива судску заштиту, по нашем мишљењу ништа мању и ништа гору, ако не већу или бољу него ону досадашњу. У сваком случају та би заштита морала бити и већа и квалитетнија с обзиром на појачану примену Уставних амандмана, а они радничкој класи, па тиме радницима и осталим радним људима, дају већа права од оних која су досад имали. С обзиром на појачано спровођење радничког самоуправљања, као и на дух амандмана који прожима сва наша велика настојања, нама се чини да ни констатација поменутог написа да „у односу права радника на судску заштиту нема битне разлике у односу на Основни закон о радним односима” између тога закона и Закона о међусобним односима радника у удруженом раду, — није на своме месту. Та разлика је у суштини врло велика и квалитетна. Велики и неодољиви покрет и полет за спровођење Уставних амандмана, што значи — за даље и доследније спровођење радничког самоуправљања, има за

последичу већу и бољу судску заштиту права и интереса радника који су повређени у поступку код радне организације. Без обзира на то да ли су прописи који се примењују потпуни и јасни, суд има дужност да те прописе тумачи у духу Уставних амандмана, а то значи у корист радничке класе, те у корист радника као члана те класе. То значи: када се постави питање да ли радник има право да води радни спор за заштиту свога права које сматра повређеним од стране радне заједнице, а то право у закону није изричито ускраћено или ограничено, суд мора то право признати и раднику пружити закониту заштиту тога права.

Заштита права радника прописана је у чл. 61—65. закључно Закона о међусобним односима радника у удруженом раду, а право радника на вођење радног спора истакнуто је у чл. 62 тога Закона, који гласи: „Ако кандидат односно радник није задовољан коначном одлуком донетом у основној организацији удруженог рада, или ако се по захтеву радника одлука не донесе у року из члана 61. ст. 5. овог Закона (одлука се мора донети у року од тридесет дана од дана подношења захтева — прим. писца овог написа), има право да у даљем року од најдуже 30 дана тражи заштиту свог права пред надлежним судом. — Заштиту свог права пред надлежним судом не може тражити кандидат односно радник који претходно није тражио заштиту тог права у основној организацији, осим кад се остварује новчано потраживање”. Као што се види из цитираног прописа, радник има право на заштиту како оних својих права о којима његова радна организација решава против његове воље, тако и оних својих права о којима она доноси одлуку по његовом захтеву. Значајно је нагласити чињеницу да закон не набраја та права посебно, односно не служи се енумерацијом, већ се изражава опћенито. У поступку због повреде радне дужности радна заједница поступа, односно доноси и примењује мере против воље радника. Те мере су, засад, наведене у ставу 1. чл. 91. Основног закона о радним односима. Оне ће, вероватно, бити наведене у републичком односно покрајинском закону који регулише односе радника у удруженом раду, односно радне односе у њиховој укупности, када такав закон буде донесен. Нигде у позитивном закону није учињен изузетак ни у погледу које од тих мера, другим речима — нигде у закону није речено да се против коначне одлуке радне заједнице о примени било које од тих мера (опомена, јавна опомена, последња јавна опомена и искључење из радне заједнице или радне организације) не може водити радни спор, односно да радник нема право на судску заштиту. По нашем мишљењу, и изложена околност што позитивни закон не чини подвајања између права радника на судску заштиту ни у погледу које од мера које се по закону примењују на повреде радних дужности — има се тумачити у корист тезе да радник има право да води радни спор против сваке коначне одлуке којом се на њега примене било која мера због повреде радне дужности,

макар то била мера блажа и мања него мера искључења из радне заједнице или радне организације. Другим речима: радник који је незадовољан коначном одлуком радне заједнице о примени мера опомене, јавне опомене, те последње јавне опомене, има право да против такве одлуке води радни спор, а надлежни суд је дужан да у *суштини* суди у таквом спору.

Можемо се сложити са тврдњом поменутог написа да су мере из става 1. чл. 91. Основног закона о радним односима — опомена, јавна опомена, последња јавна опомена — моралног карактера у суштини. Али то не значи да нису и правног карактера. Напротив, оне су, по природи односа на које се примењују, одиста моралног карактера. Међутим, с обзиром на важност одржавања дисциплине у раду и сходно парирање повреда радних дужности, оне су неминовно и правног карактера. Без примене тих мера не може се очекивати правилно и тачно извршавање радних задатака и постизање пословних успеха у радној заједници, управо у радној организацији у најширем смислу речи. Чак и мера искључења из радне заједнице или радне организације има то двојство у своме карактеру: она је и моралног и правног карактера. Било би нецелисходно вршити подвајање у погледу судске заштите између ове последње мере и њој претходећих, блажих мера због повреда радне дужности, па само њој дати судску заштиту, а оне друге лишити такве заштите или, боље речено, препустити радника самовољи. Судска заштита ни у ком случају не значи ограничење самоуправљања, јер је суд непристрасан и квалификован орган друштвене заједнице који, у општем интересу интервенише на основу закона у односе регулисане самоуправљањем.

Спасоје Мићуновић

председник Округног привредног суда у Титограду

ЗАКОН О БРАКУ

У свим друштвеним системима, социјалистичком посебно, брак представља важну друштвену установу. Савремена правна наука и законодавство обрађају посебну пажњу овој правној области.

Наше позитивно законодавство у томе нимало не заостаје. Свјестан важности и друштвеног значаја наш законодавац је кроз Устав ФНРЈ, а и касније кроз читаву правну легислативу поставио основна начела о уређењу односа у браку и породици. Значај брака и породице нарочито је истакнут у Основном закону о браку, од 3. априла 1946. године, а и касније приликом измјена и допуна овог Закона 1965. године. Овим законима исцрпно су регулисани лични односи супруга, а дјелимично и њихови имовински односи.

18. јула 1973. године Скупштина СР Црне Горе донијела је Закон о браку на основу овлашћења датих у чл. 159. ст. 2. Устава СРЦГ. Закон је ступио на снагу 4. септембра 1973. године, тј. тридесетог дана од дана објављивања. Овај рок је дат ради тога што у Закону има сасвим нових решења. Одмах треба напоменути да се тужбе односно предлози поднесени до дана ступања на снагу овог Закона имају расправити по досадашњим прописима.

Усвајањем односно доношењем Закона о браку констатовано је да су решења дата у Основном закону о браку, а која се примењују скоро 27 година, углавном добра и она су највећим дијелом из тог Закона и преузета. У нови Закон о браку унесено је знатно више систематике, спорна питања су одређеније, јасније и концизније формулисана. Разјашњењу и разрешењу свих ових питања умногоме је допринијела дугогодишња судска пракса, која је углавном била најбоља оријентација приликом разрешавања појединих питања, те је истовремено послужила у неку рuku као правни коректив у овој законодавно-правној материји.

Основни закон о браку садржавао је само неколико начелних одредаба о имовинско-правним односима супруга, док је ближе и подробније регулисање тих односа остављено у надлежност република. И, управо, користећи се тим овлашћењем, донесен је републички Закон о имовинско-правним односима брачних другова („Службени лист НРЦГ”, бр. 21/50). Овим Законом подробније су регулисани имовинско-правни односи супруга како у погледу заједничке имовине стечене у току брака тако и у погледу ПОСЕБНЕ имовине, као и имовински односи из брака закључених прије ступања на снагу Основног закона о браку (9. V 1946). Обзиром да уређивање односа у браку спада у надлежност република односно покрајина одлучено је да нема потребе за доношењем два закона, тако да су овим Законом истовремено регулисани и имовинско-правни односи супруга. То су налагали, поред осталог, разлози: практичности, сврсисходности и рационалности. То је истовремено пут ка постепеној правној кодификацији прописа из породично-правних односа.

Исти став преовладао је и у односу на процесне одредбе. Посебне одредбе у поступку о брачним споровима садржи и Основни закон о браку и Закон о парничном поступку. Неке од тих одредаба постоје и у једном и у другом закону. Иако су судски поступци у надлежности Федерације (Амандман XXX тач. 11), заузет је став који је уједно и озакоњен, да нема сметње да се посебне одредбе о поступку у брачним споровима у цјелини уреде републичким законом. Овакав став темељи се на тач. 3. Амандмана XXXI. Ово ради тога што се област брачних односа у цјелини регулише републичким односно покрајинским прописима. Карактеристично је да је то тач. 11. чл. 253. Нацрта устава СФРЈ изричито предвиђено, а ова одредба и није ништа друго сем одређенија формулација Амандмана XXX тач. 10. и преузимање рјешења датог у тач. 3. Амандмана XXXI.

Основни закон о браку употребљавао је термине „брачни другови” и „супрузи”, више први него други. Не би се могло рећи да се законодавац руководи тиме који му термин у датом контексту више одговара. Могло би се прије рећи да је била у питању терминолошка недоследност. У новом Закону о браку прихваћен је термин „супрузи”, као адекватнији. Тим прије што термин „брачни друг”, иако је Закон у примјени скоро 27 година, још увијек није општеприхваћен. Кад је у овом Закону прихваћен термин „супрузи”, то би требало прихватити истовремено и у Закону о наслеђивању, као и неким другим, истина, мање важним прописима.

Одредбе прве главе преузете су из постојећег Закона уз извјесно проширење. Исто тако, права и дужности супруга преузети су из постојећег Закона, с тим што је ставом 2. чл. 6. овог Закона предвиђено да супруг, који злонамјерно или без оправданих разлога напусти другог супруга, *нема право* на из-

државане. То је правни новитет, такве одредбе до сада није било, али се судска пракса креће у том правцу.

Услови за закључивање и пуноважност брака дати су потпуније и одређеније него у Основном закону о браку. Одређеније је направљена разлика између битних услова, брачних сметњи и брачних забрана, наведене су правне последице једног, другог и трећег. Повучена је разлика између брачних сметњи и брачних забрана и, уједно су таксативно наведене једне и друге. Дати су и битни услови за постојање брака. Остало је неријешено питање усвојења. Наиме, спорно је било да ли као брачну забрану треба увести потпуно усвојење, које представља потпуно искључење усвојеника из породице у којој је рођен и потпуно укључење у породицу усвојиоца. Основни закон о усвојењу, који је и даље на правној снази, не познаје такву врсту усвојења. Усвојено је гледиште да се, бар за сада, ова сметња не уноси, с тим, да уколико такво усвојење буде предвиђено у Закону о усвојењу, Закон о браку, који је сада усвојен односно донесен, био би допуњен, јер за то постоје правне могућности.

Новина је и у томе да, према усвојеном Закону, лица млађа од 16 година не могу закључити брак чак ни по дозволи суда. Основним законом није била предвиђена доња граница. Досадашње искуство са браковима лица млађих од 16 година навело је законодавца да одреди доњу границу старости при закључењу брака. У пракси се показало да су ови бракови нестални, штетни по здравље супруга, а посебно дјече односно порода из ових бракова. Сматра се да супружници прије навршених 16 година нијесу достигли такав степен ТЈЕЛЕСНЕ И ДУХОВНЕ ЗРЕЛОСТИ који пружа гаранцију за један ЗДРАВ, ХАРМОНИЧАН И ДРУШТВЕНО КОРИСТАН БРАК. Очекивати је да ће и друге републике у погледу доње границе старости лица која намјеравају ступити у брак заузети исти став. На тај начин би ово питање било регулисано на јединствен начин.

Надаље, Основни закон о браку ДОПУШТАО је могућност закључења брака између дјече рођене браће и сестара. Нови Закон о браку такву могућност не предвиђа, јер би се то противило народним схватањима и обичајима на овом правном подручју.

У погледу форме закључења брака одредбе Основног закона о браку су преузете у цјелини, док су одређеније повучене разлике између непостојећих и ништавних бракова. Отклоњене су неке терминолошке недоследности из Основног закона о браку. Прецизније је одређено ко има право на тужбу, какве су личне и имовинско-правне последице проглашења брака непостојећим и поништење брака, те да ли знање односно незнање за недостатке има каквог значаја и, ако има, у чему се састоји.

Измјењена је и систематика ове главе. Пошло се оним редом који су битни услови за закључење брака, које су брачне сметње и брачне забране. Сматра се да ова и оваква систе-

матика има предност у односу на систематику дату у Основном закону о браку.

Питања престанка брака дијелом су измијењена, а дијелом употпуњена и усклађена са ставовима заузетим у пракси судова. Општи узрок за развод брака дат је шире. Није у питању либерализација развода брака, већ прихватање решења створеног судском праксом.

Од посебних узрока изостављен је само онај из чл. 56. Основног закона о браку. У питању су зостављања, увреде, нечастан живот и др. што чини заједнички живот НЕПОДНОШЉИВИМ. Овај узрок је с разлогом изостављен, јер у досадашњој пракси није ни коришћен, јер је дат као општи узрок. Рађење о главни супруга сматра се као једним од узрока за развод брака. Било је мишљења да је овај бракоразводни узрок застарео, арханчан и да у пракси није коришћен.

Досадашњи члан 67. Основног закона о браку допуњен је тако што је разведеном брачном другу дато право да захтјев за издржавање може поставити и после развода брака, ако је у вријеме развода испуњавао услове и ако их испуњава у вријеме покретања парнице за издржавање. Да се то право не би одуговлачило у недоглед, предвиђен је ЗАСТАРНИ РОК од двије године. Било је дилема да ли тај рок да буде ПРЕКЛУЗИВНИ ИЛИ ЗАСТАРНИ, па је заузет став да је ипак боље да то буде застарни рок. Ово ради тога што ће ове тужбе редовно подносити *социјално угрожени разведени супрузи* и, ако противна странка не приговара, право издржавања би се могло досудити и по протеку рока од двије године од дана развода.

Ријешени су имовинско-правни односи супруга, како из бракова закључених после 9. маја 1946. године, тако и из бракова раније закључених. Преузете су све одредбе о имовинско-правним односима из Основног закона и оне из Закона о имовинским односима брачних другова за које се сматрало да нијесу већ извршене.

Поред тога, како је већ речено, процесне одредбе Основног закона о браку, као и све посебне одредбе о поступку у брачним споровима из Закона о парничном поступку, преузете су, јер законске сметње не постоје, а разлози цјелисходности су налагали да то буде ријешено једним законом.

Прелазним и завршним одредбама ријешено је питање колизионих норми међурејубличког карактера и није се могло даље ићи од онога што предвиђа чл. 104. Закона. Наиме, одлучено је да су бракови, закључени по прописима других социјалистичких рејублика и покрајина на територији СФРЈ, пуноважни и по овом Закону. Ово питање није ријешено договорно између рејублика. Заправо, није ни претресано, али се сматра да у пракси, иако ће бити различитих решења, неће створити никакве потешкоће и проблеме при разрешавању појединих питања из ове области.

Младен Косовац

саветник у Савезном секретаријату за правосудне и опште управне послове

НОВИНЕ У ПОСТУПКУ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ ОРГАНИЗАЦИЈА УДРУЖЕНОГ РАДА У СПОЉНОТРГОВИНСКОМ ПРОМЕТУ

У поступак регистрације организација удруженог рада за вршење спољнотрговинског промета управо је унето неколико новина. Наиме, новим прописом је стављено у дужност организацијама удруженог рада да, приликом уписа у регистар вршења спољнотрговинског промета, поред постојећих, испуњавају и неке нове, допунске и измењене услове. Ти нови и измењени услови прописани су Правилником о изменама и допунама Правилника о упису у регистар вршења спољнотрговинског промета радних организација („Службени лист СФРЈ”, бр. 70/72), који је ступио на снагу 7. I 1973. године. Са овим новим и измењеним условима треба да буду упознате све организације удруженог рада које се баве спољнотрговинским прометом, како би могле да се припреме и у погледу нових и измењених услова за регистрацију код надлежних окружних привредних судова.

Поступак за регистрацију вршења спољнотрговинског промета регулисан је Правилником о упису у регистар вршења спољнотрговинског промета радних организација („Службени лист СФРЈ”, бр. 43/66). Измене и допуне овог прописа, које су сада извршене, („Службени лист СФРЈ”, бр. 70/72) предвиђају нове, допунске обавезе организација удруженог рада у поступку регистрације вршења спољнотрговинског промета.

1. Досадашња одредба из члана 4. став 1. тачка 1. Правилника предвиђала је да је, поред осталог, уз пријаву за упис вршења спољнотрговинског промета у регистар привредна организација била дужна поднети и потврду СДК да располаже минимумом средстава прописаним за вршење спољнотрговинског промета (у смислу члана 21. Закона о промету робе и услуга са иностранством — „Службени лист ФНРЈ”, бр. 27/62. и „Службени лист СФРЈ”, бр. 14/65 и 28/66). Ова одредба је измењена

тако да се сада прописује обавеза за сваку организацију удруженог рада да, уз пријаву за упис у регистар вршења спољнотрговинског промета, поред осталих услова, поднесе и потврду СДК да располаже минимумом средстава којима поједине привредне организације морају располагати за вршење спољнотрговинског промета („Службени лист СФРЈ”, бр. 32/66. и 12/71) односно да за сваки облик (врсту) спољнотрговинског промета за који се региструје располаже минимумом пословних средстава прописаним у тој одлуци.

2. Измењена је и одредба тачке 3. истог члана која је стављала у дужност привредној организацији да, приликом уписа вршења спољнотрговинског промета у регистар, поред осталог, поднесе и доказ да руководићи и други стручни радници располажу стручном спремом у смислу општег акта привредне организације којим је одређена стручна спрема за руководеће и стручне раднике потребна за вршење спољнотрговинског промета као и радна места која се у привредној организацији сматрају радним местима на којима се врши спољнотрговински промет. Садашња, измењена одредба, уместо напред наведене, у овом погледу предвиђа да организација удруженог рада, код уписа вршења спољнотрговинског промета у регистар, подноси исправу републичке привредне коморе односно покрајинске коморе на чијем се подручју налази седиште организације удруженог рада да њени руководићи и други стручни радници потребни за вршење спољнотрговинског промета располажу стручном спремом у смислу општег акта организације удруженог рада којим се одређује стручна спрема за руководеће и друге стручне раднике потребне за успешно вршење спољнотрговинске делатности.

3. Предвиђен је и један нови услов који организације удруженог рада морају испунити приликом регистрације вршења спољнотрговинског промета. Овај нови услов обавезује организације удруженог рада да уз пријаву за упис у регистар вршења спољнотрговинског промета поднесу и потврду органа надлежног за вршење послова инспекције да испуњава прописане услове у погледу техничке опремљености и друге посебне услове ако су они прописани.

4. Новину представља и допуна члана 6. става 1, према којој се писмена гаранција на одређени динарски износ (која се подноси уз пријаву за упис вршења спољнотрговинског промета у регистар) од сада везује за износ који је прописан Одлуком о обавези остваривања одређеног обима спољнотрговинског промета („Службени лист СФРЈ”, бр. 32/66. и 12/71).

5. Нови моменат у овом погледу представља то што садашњи пропис више не садржи одредбу по којој (као у досадашњем пропису) одређене организације удруженог рада нису дужне да уз пријаву за упис вршења спољнотрговинског промета радних организација поднесу доказ да располажу минимумом средстава за вршење спољнотрговинског промета. Наиме, до-

садашња одредба (која је у новом пропису избрисана) предвиђала је да се од обавезе подношења прописаних доказа уз пријаву за упис вршења спољнотрговинског промета у регистар изузимају оне привредне организације које прописом Савезног извршног већа нису обавезне располагати минимумом средстава за вршење спољнотрговинског промета, као и произвођачке привредне организације кад врше промет робе за своје потребе или за потребе других привредних организација ако обим тог промета не премашује обим промета који врше за своје потребе.

6. Извршена је допуна члана 11. поменутог Правилника тако да су додате речи: „односно Правилник о упису установа у регистар („Службени лист СФРЈ”, бр. 37/65)”, што значи да окружни привредни судови код одлучивања о упису вршења спољнотрговинског промета у регистар, начина уписа, као и других питања у вези са уписом у регистар, сходно примењују и Правилник о упису установа у регистар, поред Правилника о регистрацији привредних организација („Службени лист СФРЈ”, бр. 57/65), ако овим Правилником није друкчије одређено.

7. Поред напред наведених суштинских измена и допуна, новим Правилником о изменама и допунама Правилника о упису у регистар вршења спољнотрговинског промета радних организација извршене су и неке измене формалног карактера. Тако су речи: „радних организација” замењене речима: „организација удруженог рада”. Осим тога, речи: „привредне организације (предузеће, задруга и др.) и њихова удружења (пословна удружења и друга удружења у привреди)” замењене су речима: „организације удруженог рада (предузећа, задруге, организације пословног удруживања и основне организације удруженог рада)”. Исто тако су речи: „извоза и увоза” замењене речима: „спољнотрговинског промета”, а речи: „привредна организација” замењене су речима: „организација удруженог рада”. На овај начин је извршено терминолошко усклађивање наведеног прописа са Уставним амандманима XX—XLI.

Војислав Кнежевић

судија Општинског суда у Новом Саду

НАПАД НА СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ У ВРШЕЊУ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ (ЧЛ. 289-а КЗ)

Измене и допуне Кривичног законика ступиле су на снагу 16. II 1973. године.¹ Период примене нових инкриминација је, према томе, веома кратак, да би се давали неки поузданији закључци о томе колико су се оне потврдиле у пракси. Ипак, већ сада се може говорити о неким аспектима инкриминација, које изазивају дилеме и траже одређене одговоре. Једна од таквих дилема везана је за ново кривично дело напада на службено лице у вршењу послова безбедности (чл. 289-а КЗ).

Основни разлози за увођење овог кривичног дела правдани су потребом веће кривично-правне заштите службених лица која врше послове јавне или државне безбедности или чувања јавног реда. Међутим, намеће се питање колико је било оправдано увођење ове категорије кривичног дела, поред већ постојећег, и допуњеног у тачки 3, кривичног дела спречавања службеног лица у вршењу службене радње (чл. 289. КЗ) — обухватањем и службених лица при вршењу послова јавне или државне безбедности или чувања јавног реда, и зар ово кривично дело није пружало одговарајућу кривично-правну заштиту ових лица?

Сличности ова два кривична дела су несумњиве, а могућности кривично-правне заштите пасивног субјекта тако рећи истоветне. Код оба кривична дела *радња* се састоји у употреби силе или претње (код кривичног дела из чл. 289-а: „Ко нападне или озбиљније прети да ће напасти...“; код кривичног дела из чл. 289: „Ко силом или претњом да ће непосредно употребити силу...“). *Објекат напада* код оба дела је службено лице које врши послове јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда (код крив. дела из чл. 289-а: „Службено лице при вршењу послова јавне или државне безбедности или

¹ Закон о изменама и допунама Кривичног законика, „Службени лист СФРЈ“, 6/73.

дужности чувања јавног реда”; код крив. дела из чл. 289: „Службено лице у вршењу службене радње”). *Запрећена казна* за дела извршена према пасивном субјекту (службеном лицу при вршењу послова јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда) своди се у исте границе (код крив. дела из чл. 289-а ст. 1: „Казниће се затвором”; ст. 2: „Казниће се затвором најмање три месеца, или строгим затвором до пет година”; код крив. дела из чл. 289. ст. 3: „Казниће се затвором најмање три месеца или строгим затвором до пет година”). Код оба кривична дела *вршење послова јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда није ништа друго до вршење службене радње ових лица.*²

Какве су онда разлике између ових дела, и које су то посебне карактеристике новог кривичног дела?

Према мишљењу проф. Љубише Лазаревића „једини диференцирајући елемент је што се код дела из чл. 289. сила и претња предузимају у циљу спречавања вршења службене радње, одн. принуде на радњу, а код овог дела принуда се предузима „при вршењу послова јавне или државне безбедности”, дакле, не мора у циљу спречавања вршења тих послова”.³ Ако су напад или претња предузети у намери спречавања службеног лица да врши послове јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда, онда би стајали елементи кри-

² Шта чини садржину послова јавне или државне безбедности одредили су Закон о вршењу унутрашњих послова из надлежности савезних органа управе (Сл. лист СФРЈ, бр. 60/71, стр. 1156), Закон о унутрашњим пословима СР Србије (Сл. гласник СР Србије, бр. 53/72, стр. 1505) и Закон о унутрашњим пословима САП Војводине (Сл. лист САПВ, бр. 26/72, стр. 880). Тако нпр. према Закону о унутрашњим пословима СР Србије, члану 1. „Унутрашњи послови би били послови који се односе на: — заштиту Уставом утврђеног поретка” (*државна безбедност*), а према чл. 32. то су послови „који се односе на прикупљање података и обавештења и предузимање других потребних мера на основу закона и прописа донесених у складу са законом ради откривања и спречавања делатности појединаца, група и организација усмерених на подривање или рушење Уставом утврђеног поретка”;

(Сличну одредбу садржи чл. 2. Закона о унутрашњим пословима САП Војводине.)

— заштиту живота и личне сигурности људи; спречавање и откривање кривичних дела; проналажење и хватање учинилаца кривичних дела; одржавање јавног реда и мира; безбедност саобраћаја на путевима; контролу кретања на државној граници; контролу путничког саобраћаја преко државне границе; боравак и кретање странаца; путне исправе за прелазак државне границе, као и на одребене послове у вези са утврђивањем и решавањем граничних инцидената и других повреда границе; обезбеђењем одређених личности и објеката; набављањем, ношењем и држањем оружја и муниције; производњом, прометом и чувањем експлозива, запаљивих течности и гасова; против-пожарном заштитом, пружањем помоћи у случају опште опасности и отклањањем последица проузрокованих елементарним непогодама и епидемијама (*јавна безбедност*).

(Сличну одредбу садржи чл. 3. Закона о унутрашњим пословима САП Војводине.)

³ Др Љубиша Лазаревић, О последњим изменама и допунама Кривичног законика, Зборник радова Правног факултета у Н. Саду, бр. VII/73.

вичног дела спречавања службеног лица у вршењу службене радње (чл. 289), а не кривичног дела напада на службено лице у вршењу послова безбедности (чл. 289-а).

Сложићу се са тиме да је једини диференцирајући елемент ових кривичних дела *намера* са којом се дела врше, (код дела из чл. 289 КЗ намера да се службено лице спречи у вршењу службене радње или да се принуди на вршење службене радње, док је побуда ивршења кривичног дела из чл. 289-а КЗ друге природе. То може бити мржња према службеном лицу, освета или нека друга лична побуда⁴, али би посебне карактеристике новог кривичног дела можда требало тражити у *врсти и висини запређене казне* („Казниће се строгим затвором до дванаест година”) — када је при извршењу основног кривичног дела службеном лицу нанесена тешка телесна повреда (став 3), *и у изједначавању покушаја са свршеним кривичним делом*. Међутим, изједначавање покушаја са свршеним кривичним делом није само карактеристика овог дела, већ и претходног дела (чл. 289. КЗ), па и целокупне задње Новеле. Према томе, преостаје да би посебна карактеристика овог кривичног дела била управо врста и висина запређене казне, којом се одређеној категорији службених лица, због посебног значаја и природе послова које обављају, с тим у вези и опасностима којима су изложена, пружа појачана кривично-правна заштита. Несумњиво оправдано, јер се тиме уједно доприноси и већој ефикасности у борби против криминалитета уопште.

Но, ако је *казна* посебна карактеристика овог кривичног дела, а не може се сумњати у то и да није, поставља се питање није ли додатном инкриминацијом овог става (става 3. чл. 289-а КЗ) већ постојећем члану 289. КЗ, могао да буде постигнут исти циљ, без увођења нове категорије кривичног дела. Чини се да јесте. Коначно, то би, с обзиром на сличност ових дела, било и логичније да је учињено.

Шта је то онда посебно, ако није казна, што је оправдало нову инкриминацију? Одговор на ово питање тешко је за сада дати. Можда је њему најближе мишљење које заступа проф. Лазаревић да је „изгледа оправдање за ову посебну инкриминацију највише тражено у постојању дела из чл. 331. КЗ (напад на војно лице у вршењу службе), *тј. у изједначавању кривично-правне заштите војних лица и службених органа унутрашњих послова*, мада потпуна аналогија у овом погледу није сасвим оправдана”⁵, што се опет своди на релације казне.

Мада *пракса* није пружила свој суд о оправданости увођења ове инкриминације, с обзиром на кратко време њене примене, не би се могло рећи да нису присутне тешкоће у њеном разграничењу од инкриминације из чл. 289. КЗ (спречавања

⁴ Исти аутор, Кривично право (Измене и допуне према Закону о изменама и допунама Кривичног законика од 30. јануара 1973. године), Нови Сад, 1973, стр. 40.

⁵ Др Љубиша Лазаревић, дело цитирано под 3, стр. 119.

службеног лица у вршењу службене радње)⁶, и да их убудуће неће бити. Напротив, њихова сличност пре указује на такву извесност.

Кривично дело напада на службено лице у вршењу послова безбедности (чл. 289-а КЗ) не предвиђа могућност блажег кажњавања учиниоца, као што такву могућност предвиђа дело из чл. 289. ст. 5. КЗ, ако је учинилац био изазван незаконитим или грубим поступањем службеног лица, нити се оваква могућност може уопште искључити.⁷ Такву могућност не предвиђа ни чл. 331. КЗ (напад на војно лице у вршењу службе). Није ли ово још једна потврда већ цитираног мишљења проф. Лазаревића⁸ да је ново дело управо пандан дела из чл. 331. КЗ, чему сам све више склон да верујем.

Уместо закључка

Учестали случајеви напада на милиционере и друга лица која врше послове државне или јавне безбедности наметали су потребу веће кривично-правне заштите ових лица. Но, у остварењу ове заштите није било неопходно прописивање нове инкриминације, већ, због изразите сличности дела, само допуна одн. проширење већ постојеће инкриминације (чл. 289. КЗ), као што је то учињено у ставу 3. овог члана — обухватањем и службених лица при вршењу послова јавне или државне безбедности или дужности чувања јавног реда, па према томе и казне за дела која би била учињена према овим лицима.

Предстојећа законодавна делатност у социјалистичким републикама и покрајинама, па и на кривично-правном плану, могла би да отклони једну, по мом мишљењу, очигледну нелогичност, *инкриминисањем само једног од ова два постојећа слична кривична дела*. То не би била значајнија допуна ни једног ни другог кривичног дела, али у својој основној интенцији необично корисна.

⁶ То показује и Преглед оптужења Општинског јавног тужилаштва у Н. Саду за период од 16. II—1.X 1973. године:

— Чл. 289. КЗ = 13

— Чл. 289-а КЗ = 5 (— 2, јер из чињеничног описа две оптужбе несумњиво произилазе обележја дела из чл. 289. КЗ, а не дела из чл. 289-а КЗ).

— У пракси Окружног јавног тужилаштва у Н. Саду за овај период није забележен ниједан случај оптужења за дело из чл. 289-а ст. 3. КЗ.

⁷ О овоме видети: Боро Личеноски, *Измене и допуне Кривичног законика*, Југословенска ревија за криминологију и кривично право, 1/73, стр. 127—128.

⁸ Напред под 5.

Павле Савић

дипл. правник у Царинарници Нови Сад

КАЖЊИВОСТ ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО НЕДОЗВОЉЕНЕ
ТРГОВИНЕ ИЗ ЧЛ. 226. КЗ И ЦАРИНСКИ ПРЕКРШАЈ
ИЗ ЧЛ. 371. СТ. 1. ТАЧ. 1. ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА У
ОДНОСУ НА НАЧЕЛО NE BIS IN IDEM

Нису ретки случајеви да поједина лица у иностранству купе робу, најчешће широке потрошње, која у то време има добру пробу на тржишту, која је „у моди“ и која је на домаћем тржишту дефицитарна, да би је у земљи препродали и на томе остварили зараду која је често примамљива.

У ствари, да би та зарада била довољан мотив за овакав подухват, она треба да то постигне својом висином. Висина зараде зависи углавном од тога да ли ће роба бити унета уз плаћање царине и увозних дажбина. Ако буде тако унета, износ за плаћање дажбина однеће већи део планиране зараде, па тако да би се она остварила потребно је избећи плаћање дажбина. То се може постићи непријављивањем преношења робе преко границе — царинске линије, царинској контроли граничне царинарнице, нашта је путник обавезан према члану 350. Царинског закона.

По уношењу робе врши се продаја и најчешће у тој фази целог овог подухвата препродавац бива у овој својој делатности откривен.

Уколико се ради о већој количини робе и у већој вредности, а о таквим случајевима је овде реч, долази до кривичног гоњења за кривично дело недозвољене трговине из чл. 226. КЗ и осуде на казну уз евентуално изрицање мере безбедности одузимања постигнуте имовинске користи.

Паралелно може бити поднета од органа гоњења и царинарници пријава за царински прекршај из чл. 371. ст. 1. тач. 1. Царинског закона који гласи: „Новчаном казном до десетоструког износа царине односно до четвороструког износа вредности робе, ако роба не подлеже плаћању царине или се на робу не плаћа царина, казниће се за прекршај:

Ко не пријави царинарници робу коју преноси преко царинске линије односно робу коју уноси у слободну царинску

зону или износи из слободне царинске зоне," поводом које царинарница доноси наредбу о покретању прекршајног поступка.

У случају када кривични поступак буде правоснажно окончан кондемпнаторном пресудом пре него што комисија за царинске прекршаје у царинарници донесе решење о казни уз изрицање заштитне мере одузимања робе или у случају када се она не може пронаћи плаћање њене вредности у смислу чл. 383. ст. 3. Царинског закона, може се поставити питање да ли је доношењем таквог решења повређено начело: *Ne bis in idem*.

Ne bis in idem је начело — правило које потиче још из римског права, а заступљено је и примењује се у кривичном процесном праву.

Ово начело (*bis de eadem re non sit actio*) одређује у ужем смислу да исто дело и исти учинилац не могу бити предмет поновног кривичног поступка и последица је материјалне правоснажности, а у ширем смислу простире се и на прекршајно право — прекршајни поступак, што је потпуно логично, јер оно спада у казнено право у оним правним системима где су под тим називом обухваћени прописи о кажњавању не само за кривична дела већ и за друге деликте — прекршаје.

Тако је у члану 25. Основног закона о прекршајима прописано: „Лице које је у кривичном поступку или у поступку по привредном преступу проглашено кривим за дело које обухвата и обележја прекршаја, не може се казнити у прекршајном поступку за прекршај”.

Према томе није спорно постојање и примена овог начела и у прекршајном поступку, па је тако у пракси био доста чест случај да се у жалби против решења царинарнице, донетог у прекршајном поступку, о кажњавању или у тужби Врховном суду Југославије поднетој против коначног решења, истиче да је окривљени већ правоснажно осуђен због кривичног дела из чл. 226. КЗ, и да нема места кажњавању и због царинског прекршаја, те да прекршајна казна представља повреду начела *Ne bis in idem* (*exemptio rei iudicate*).

Разлози за овакав приговор изгледају основани и логични.

Већ у мотиву извршиоца садржана је идеја и одлука да робу не пријави и избегне плаћање увозних дажбина, јер је он мотивисан стицањем зараде, затим непријављивање робе представља само једну чинидбу у ланцу делатности којима се дело извршује, те она са њим чини органско јединство, улази у појам „набави робу”.

Међутим, са друге стране чињеница је да непријављивање робе није садржано у опису дела из члана 226. КЗ, да не представља његов битни елеменат и да за његово постојање нема никаквог значаја да ли је роба пријављена и оцарињена, већ само постизање веће зараде, на тај начин може да представља квалификаторну околност и повлачи строжу казну — став 4. члана 226. КЗ, те да у прекршајном кажњавању и изрицању

заштитне мере нема повреде начела *Ne bis in idem*, јер не постоји идентитет дела.

Мада ова размишљања и данас остају, у пракси Царинарнице Нови Сад поступало се сагласно овом другом ставу већ више година.

Исправност оваквог става потврђена је у једном таквом случају пресудом Врховног суда Југославије број 937/68. од 9. I 1969. год. којом је одбијена тужба против решења Комисије за прекршаје Савезне управе царина у Београду бр. 01—03 П 297/1 од 24. VI 1968. год. у образложењу које се наводи: „Исто тако неосновано тужилац истиче да тиме што је већ правоснажном пресудом Општинског суда у Новом Саду К бр. 2628/66. оглашен кривим за кривично дело недозвољене трговине не може бити кажњен и одговоран за царински прекршај. Ово са разлога што кривично дело за које је тужилац оглашен кривим не обухвата и обележја царинског прекршаја из чл. 152 (сада чл. 371. тач. 1) Царинског закона, већ се од истога разликује по својим битним елементима — члан 25. Основног закона о прекршајима.”

Тако за праксу царинарнице у прекршајном поступку више нема разлога за дилему да ли ће изрицањем казне за царински прекршај из чл. 371. ст. 1. тач. 1. Царинског закона правоснажно осуђеном учиниоцу за кривично дело недозвољене трговине доћи до повреде начела *Ne bis in idem*.

ИЗ СУДСТВА

Понављању кривичног поступка има места када се након правоснажности пресуде појаве нове чињенице или нови докази који су сами за себе или у вези са раније изведеним доказима подобни да проузрокују ослобађајућу пресуду или осуду по блажем закону.

Према томе, због евентуално смањене урачунљивости, па чак и битно смањене, не може се тражити понављање кривичног поступка. Примена чл. 6. КЗ не значи осуду по блажем закону, пошто поменути пропис представља само факултативни основ за ублажење казне, а у конкретном случају здравствено стање осуђеног је првостепени суд узео и изрекао му блажу казну.

(Кж. 1196/72. од 22. I 1973. године, Врховни суд Војводине)

Наведени захтев за рефундацију председник већа првостепеног суда одбацио је као неблагоприятно решењем број К. 64/72. од 11. IV 1973. године.

Поводом жалбе наведене радне организације, овај суд је укинуо побито решење као донето од неовлашћеног органа, а са следећих разлога:

„Износ који се тражи на име рефундације личног дохотка не спада у трошкове кривичног поступка, већ се исплаћује на терет прерачуна (орган надлежан за послове

правосуђа). О таквој врсти накнаде, односно о благовремености и основаности захтева, висини износа, као и о оправданости саме исплате, одлучује председник суда (Окружни суд Сремска Митровица) као наредбодавац по питањима финансијског пословања суда, односно по питању располагања средствима намењеним у ове сврхе, а никако председник већа првостепеног суда.”

(Кж. 957/73 од 11. IX 1973. године, Врховни суд Војводине)

Ниједном одредбом Законика о кривичном поступку нису обавезани, било приватни тужилац, било оштећени као тужилац да прибаве адресу боравишта оптуженог, уколико адреса која се налази у списима није тачна или се оптужени са ње одселио. Према томе, када је заступник оштећеног као тужиоца у оптужници навео податке за место боравка оптуженог из списка претходног поступка, он је задовољно одредби члана 241. ст. 1. у вези члана 203. ст. 1. ЗКП, а околност да се оптужница није могла уручити оптуженом не овлашћује председника већа да такву оптужницу може сматрати неуредном и због тога у смислу чл. 242. ст. 2. ЗКП обуставити поступак, већ је био дужан поступити у смислу чл. 508. или чл. 509. ЗКП.

(Кж. 547/73. од 10. V 1973. године, Врховни суд Војводине)

Када је оптужени гурањем покренуо моторно возило са места на коме се налазио, а није га стављањем мотора у покрет, одвезао са места на коме се налазило, дакле није га употребио за вожњу, онда по правилној примени закона треба узети да је описаном својом делатношћу оптужени извршио кривично дело одузимања моторног возила у покушају из чл. 254-а КЗ у вези са чл. 16. КЗ, а да није у питању свршено дело.

(Кж. 814/72 од 18. I 1973. године, Врховни суд Војводине)

Првостепени суд је погрешно на штету млдб. С.М. применио закон тј. одредбу чл. 45. КЗ када време проведено у притвору од 9. маја до 11. јуна 1973. године није урачунао у изречену казну.

Време проведено у притвору се у смислу чл. 45. КЗ има урачунати у казну малолетничког затвора, а не урачунава се једино код изречених васпитних мера — заводских, пошто заводске мере имају сасвим другачији карактер од казне, па према томе и казне малолетничког затвора.

(Кж. 32/73. од 30. VIII 1973. године, Врховни суд Војводине)

Када веће поводом приговора нађе да је потребно боље разјашњење стања ствари да би се испитала основаност оптужнице и врати оптужницу тужиоцу да у року од 3 дана стави захтев за допуну истраге, предмет не прелази у фазу истраге већ остаје у фази оптужења и одлуку о одређивању или укидању притвора односно продружењу притвора доноси веће окружног суда или веће општинског суда из чл. 18. ст. 3. КЗ, обзиром да је по члану 183. КЗ веће окружног суда надлежно да донесе одлуке о притвору после предаје оптужнице суду, па до завршетка главног претреса, а што значи да је без утицаја да ли је оптужница стала на праву снагу.

(Број Кж. 344/73. од 22. III 1973. године, Врховни суд Војводине)

Првостепени суд је побијаном пресудом на основу чл. 49-а КЗ опозвао условну осуду оптуженом П.Б. по пресуди Општинског суда у Новом Саду К. 1875/70. од 7. XII 1970. године, која је постала извршна 16. I 1971. године и казну затвора у трајању од 5 месеци одложеноу за време од 2 године узео као утврбеноу, а са разлога што је оптужени П. пре него што је условно осуђен извршио кривично дело описано у побијаној пресуди од 22. I 1973. године.

Из напред наведених чињеница се јасно види да је оптужени пре условне осуде извршио кривично дело описано у побијаној пресуди, а да је првостепена пресуда донета пошто је протекло време од 2 године, тј. по истеку времена кушње.

У чл. 49-в КЗ одређени су рокови за опозивање условне осуде, те у ст. 1. овог члана, а у првој реченици се наводи да се условна осуда може опозвати у року за који је извршење казне било одложено, док се у другој реченици истог става и у ставу 2. чл. 49-в КЗ даје могућност да се условна осуда може опозвати и по протеку рока за које је извршење казне било одложено, а најкасније у року од 1 године и то када у одређеном року није испунио услов у погледу повраћаја имовинске користи, накнаде штете или испуњења друге обавезе. Према томе, чл. 49-в КЗ изричито предвиђа случајеве када се и по протеку рока за које је извршење казне било одложено може опозвати условна осуда у које случајеве не спада опозивање условне осуде због раније учињеног кривичног дела, тако да се опозивање условне осуде због раније учињеног кривичног дела може опозвати само у року за које је извршење казне било одложено, тј. у време кушње, па како је побијана пресуда донета 22. I 1973. године, тј. по протеку рока од 2 године, то није било места опозивању условне осуде по наведеној пресуди Општинског суда у Новом Саду бр. К. 1875/70. од 7. XII 1970. године.

(Број Кж. 284/73, Врховни суд Војводине)

Неосновано се жалбом истиче да је у конкретном случају требало установити постојање прекорачења нужне одбране, јер се и жалбом признаје да је оптужени деловао у нужној одбрани, али се с обзиром на интензитет напада и употребу средстава за одбрану наводи да није било потребе за употребом ножа.

Неоснован је овај навод жалбе и стога што је очигледно да оптужени није могао од себе отклонити напад без употребе ножа, јер је то већ покушавао и позивао људе у помоћ, коју му нико није пружио тако да му је преостало као једино могућност да се одбрани ножем. Имајући у виду већ раније истакнуту чињеницу да је оптужени оштећеном задао само један једини удар ножем, долази се до једино могућег закључка да је оптужени и објективно и субјективно ценно интензитет напада и каква је одбрана потребна, пошто након задатог удараца ножем, оштећени погушта у нападу, извлачи се и бежи са места догађаја.

Све чињенице утврђене од стране првостепеног суда несумњиво указују на то да се ради о класичном случају нужне одбране, како то предвиђа чл. 11. ст. 1. КЗ, те је стога првостепени суд основано закључио да у конкретној ситуацији нема кривичног дела, јер је оптужени био овлашћен на нужну одбрану, будући да му је телесни интегритет био угрожен.

(Кж. 188/73. од 5. IV 1973. године, Врховни суд Војводине).

За разлику од ситуације када возач моторног возила вози непрописно или неправилно, а то чине и други учесници у саобраћају, возач који вози прописно и правилно није дужан да предвиди могућност неправилне или непрописне вожње другог учесника у саобраћају, али уколико то уочи дужан је предузети све мере у циљу избегавања саобраћајне несреће.

(Кж. 1075/72. од 15. III 1973. године, Врховни суд Војводине).

Идеални стицај кривичног дела је привидан када се учињено кривич-

но дело појављује као посебан облик некога општег кривичног дела. У таквом случају не постоје два кривична дела, општи и посебни облик, већ само посебан облик дела. Такав однос постоји између чл. 254. и 322. КЗ или кривичног дела из чл. 249. и чл. 321. КЗ. Такав однос не постоји између кривичног дела из чл. 314а и чл. 319. КЗ, јер су им радње извршења различите, са различитим елементима дела. Постоји кривично дело из чл. 314а КЗ када учинилац злоупотреби свој службени положај у намери да себи и другом прибави противправну имовинску корист при чему није битно да ли се при том служи фалсификатом. Кривично дело из чл. 319. КЗ свршено је уношењем неистинитих података у службену истрагу, без обзира с каквом је то намером учињено. Према томе, у конкретном случају ради се о правом стицају кривичног дела, па је другостепени суд учинио повреду кривичног закона из чл. 355 ст. 1. ЗКП када је нашао да у радњи осуђеног не стоји кривично дело из чл. 314а став 1. у вези става 3. КЗ.

(Кж. 14/72. од 30. V 1972. године, Врховни суд Војводине).

Решење о распоређивању радника на друго радно место, донето у извршењу општег акта радне организације, озаконено је ступањем на снагу овог последњег. (Пресуда Врховног суда Војводине бр. Гж. 35/73).

Управни одбор тужене радне организације разматрао је напрт примене Правилника о систематизацији радних места и организације предузећа. Раднички савет је 26. априла 1972. г. усвојио овај Правилник с тим да ступи на снагу 8 дана по објављивању.

Не чекајући да овај Правилник ступи на снагу, донео је решење да се неки радници пребаци на друга радна места. Директор је својим решењем такође пре ступања Правилника на снагу спровео ову одлуку Управног одбора.

Ови радници су поднели тужбе суду нападајући решење директора. Општински суд је поништио решење с образложењем да је донето пре ступања на снагу измене Пра-

вилника о систематизацији. Окружни суд је потврдио првостепену одлуку. Поводом захтева за заштиту законитости Врховни суд укинуо је пресуде нижестепених судова и предмет вратио Општинском суду на поновно суђење уз следеће правно становиште: „Пошто су оспорена решења о распоређивању тужиоца са радног места ватрогасца на радно место II групе у радној јединици зидара донета ради извршења новог Правилника о систематизацији радних места и организацији предузећа, она су доношењем Правилника озакоњена“.

Уједно је првостепени суд упућен да цени да ли су тужиоци распоређени на одговарајуће радно место.

I. Професионални играчи нису у радном односу са клубом већ се њихови односи регулишу по уговорним условима и принципима облигационог права.

II. Манифестовање скривених болести се изједначава са наступањем болести па нема значаја када је у конкретном случају болест постојала него када се манифестовала. (Пресуда Врховног суда Војводине Гж. 412/73).

Тужилац је фудбалер. Са тужени је склопио уговор о игрању у клубу са обавезом да му тужени плаћа за то накнаду, с тим да ће тужени тужиоцу исплаћивати стални и променљиви део накнаде и онда ако тужилац због повреде или болести по налазу лекара, не буде играо.

Деветнаест месеци пре истека овог уговора тужилац се разболео и постао неспособан за активно бављење спортом, а због обољења срчаног мишића што је констатовала Комисија Клиничке болнице у Новом Саду.

Тужени је одбио да исплаћује уговорену накнаду за ових последњих 19 месеци уз образложење да се ради о урођеној срчаној мани, која се може поуздано утврдити само катетаризацијом срчаних шупљина.

Првостепени суд је прихватио тужбене наводе те се на овакву одлуку тужени жалио. Врховни суд

Војводине одбио је жалбу уз образложење:

„Професионални играчи фудбала нису у радном односу, како то жели да прикаже тужени. Односи између фудбалског клуба и играча управљају се по уговорним условима и принципима општег имовинског права. Ни у овој парници се, дакле, не расправља о радном спору, већ о обичном грађанско-правном односу.

Да ли је болест код тужиоца наступила или је била урођена па се тек сада манифестовала, то такође није ни од каквог правног значаја. Није зато што се манифестовање скривених болести сасвим логично може изједначити са наступањем болести. Суштинске разлике ту нема.“

Како у кривичном поступку, којег у овом случају није ни било, није утврђено постојање кривичног дела клевете, не може се у грађанском поступку тражити новчана накнада неимовинске штете проистекле из овог кривичног дела. (Пресуда Врховног суда Војводине Гж. 614/73).

Тужилац је тужио дневни лист и његовог новинара ради написа који је изашао у листу, а из којег по тужиоцевом схватању излази да је он један од учесника у физичком обрачуњу са професором своје школе, што не одговара истини и што шкоди његовом угледу и изгледима за даљи развој и афирмацију у друштву, те је због тога тражио на име неимовинске штете износ од 15.000,00 динара.

Првостепени суд је тужбени захтев одбио, јер је сматрао да се не ради о клевети већ о допуштеној критици тужиоцевог понашања у смислу чл. 173. КЗ-а.

Другостепени суд стао је на исто становиште са следећим ставом:

„Ако се, наиме, накнада неимовинске штете захтева због клевете учињене у штампи, онда је неопходно да се претходно у кривичном поступку утврди да ли је клевета заиста и учињена. У датом случају кривични поступак није ни покретан. А пошто у таквом поступку постојање кривичног дела клевете

није утврђено, не може се у грађанском поступку тражити новчана накнада неимовинске штете проистекле из кривичног дела клевете.”

Када током парнице за развод брака тужилац умре, поступак не може наставити његов пуномоћник већ само наследници и то да се утврди да је тужба основана.

До стављања таквог предлога од стране наследника поступак се има прекинути о чему одлучује првостепени суд. (Решење Врховног суда Војводине Гж. 443/73).

У току парнице за развод брака тужилац је умро па је пуномоћник тужиоца на основу чл. 68. ОЗБ поставио захтев да се пресудом утврди да је тужбени захтев који је постављен у тужби основан.

Погрешно је првостепени суд на основу постављеног захтева пуномоћника тужиоца одлучио побјаном пресудом. Према чл. 68. ОЗБ уколико тужилац током парнице за развод брака умре, његови наследници могу продужити већ почети поступак, али само у циљу доказивања основаности тужбе. Према томе у парницама ради развода брака смрћу странке која је имала пуномоћника, поступак се не може наставити нити је пуномоћник овлашћен да стави предлог у смислу чл. 68. ОЗБ, већ само наследници, а уколико наследници не наставе предлог ради доказивања основаности тужбе исти ваља прекинути, коју одлучу треба да донесе првостепени суд.

По правилима имовинског права за могућу али неизвесну штету у будућности накнада се не досуђује. (Пресуда Врховног суда Војводине Гж. 1794/72).

Мадб. тужилац претрпео је саобраћајни удес те је путем свог оца тражио накнаду штете од Осигуравајућег завода. Између осталог тражио је накнаду штете и за изгубљену годину у школи, јер ће бити изложен већим материјалним изда-

цима за своје школовање и касније почети са привређивањем.

Првостепени суд му је ову штету досудио.

Врховни суд је тужбени захтев у овом делу, а за тај вид штете одбио.

Погрешно је правно схватање првостепеног суда да мадб. тужиоцу припада накнада штете за успорено школовање због губитка једне школске године, јер ће бити изложен већим материјалним издацима за своје школовање и касније почети са привређивањем. Очигледно се ради о захтеву за накнаду имовинске будуће штете за коју је у конкретном случају неизвесно да ли ће уопште настати, а за накнаду имовинске штете је потребно да је на страни оштећеног настало умањење имовине, да постоји штетна радња, кривица штетника и узрочна веза између штетне радње и последице. Право на накнаду штете постоји само ако су кумулативно испуњени услови.

Ако би се и узело да услед пропуштања школовања за једну годину може у будућности настати имовинска штета за тужиоца, иста је с обзиром на околности конкретнег случаја сасвим хипотетична и неизвесна, а по правилима имовинског права за могућу али неизвесну штету у будућности накнада се не досуђује.

По позитивним прописима за губитак зачетог али нерођеног детета нема могућности досуђивања накнаде штете. (Пресуда Врховног суда Војводине Гж. 910/72).

Тужилац је тужбом тражио накнаду на име душевних болова за своју покојну жену која је настрадала у саобраћајној несрећи. Тужичева жена у моменту смрти била је у другом стању. Тужилац је и на име будућег детета такође тражио извесну накнаду.

Првостепени суд је овај захтев одбио док је на име душевних болова за покојну жену тужиоцу применом чл. 212. ЗПП досудио накнаду.

По позитивним прописима, за зачето али још нерођено дете нема могућности досуђења накнаде.

Живко Киселички

САОПШТЕЊА

ЗАКЉУЧЦИ ЗАЈЕДНИЧКЕ СЕДНИЦЕ УРЕБИВАЧКОГ САВЕТА И УРЕБИВАЧКОГ ОДБОРА „ГЛАСНИКА“ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

На основу поднетих и усвојених извештаја и дискусије вођене по тим извештајима, Уребивачки савет и Уребивачки одбор *Гласника*, на заједничкој седници одржаној 3. новембра 1973. године, једногласно су усвојили следеће закључке:

Уребивачки савет и Уребивачки одбор предлажу Управном одбору:

1) Да и поред досадашње отворености *Гласника* у будућој оријентацији исти још све обухватније третира правну проблематику — праксу, искуства и научна сазнања и то како са подручја Војводине тако и шире са подручја читаве Југославије, а и истовремено да упоредно прати развој правне науке и мисли других земаља.

2) Оваква концепција *Гласника* тражи боље организовање и ширу сарадњу свих правника, како адвоката тако и других из области правосуђа, управе, привреде, и научних радника, и то са подручја читаве земље.

3) С тим у вези нужно је повећати како обим тако и тираж *Гласника* што ће захтевати већа новчана средства за издавање *Гласника*. Обзиром да је *Гласник* и до сада био једини месечник на територији Војводине који је третирао правну проблематику, и да би се новом концепцијом његова оријентација још више проширила у том правцу, предлаже се Управном одбору да се обрати Фонду за издавачку делатност са оваквим програмом, захтевом за додатно финансирање.

4) Истовремено са овим предлогом треба предложити и могућност издавања *Гласника* на језицима народности у првом реду мабарском и евентуално румунском, па и другим, све зависно од финансијских могућности. Несумњиво да би овакав подухват имао ванредно велик значај како политички тако и практични, а и међународни, јер би се такав *Гласник* сигурно тражио и растурао и у суседним земљама, обзиром на интересовање истих за изучавање нашег правног и друштвено-политичког система.

5) Убудуће настојати да *Гласник* поред постојећих рубрика уведе још и:

- Друштвени договори и самоуправни споразуми као извори права
- Међународни преглед
- Приказ садржине правних часописа
- Списак прописа донетих између два излажења *Гласника*

6) Убудуће би обзиром на концепцију *Гласника* требало извршити малу измену у наслову тако да би наслов гласио:

ГЛАСНИК

Адвокатске коморе Војводине

— правни часопис

7) У реализацији овакве концепције *Гласника* предлаже се да Управни одбор упути писмо свим коморама и другим заинтересованим институцијама са позивом на сарадњу њихових чланова у *Гласнику* и на евентуалну претплату.

8) Да Управни одбор предложи Конференцији адвоката да прошири Уредбачки одбор на 5 чланова уместо досадашњих 4, како би се боље могла извршити организација и подела рада. С тим у вези да се евентуално одлучи о томе да један члан не буде из редова адвоката.

УМРЛИ АДВОКАТИ

МАТИЈЕВИЋ др ЛАЗАР, адвокат у пензији, Суботица

— рођен 1902. године, умро 30. септембра 1973. године.

ПЕТРОВИЋ др ДРАГУТИЊ, адвокат у пензији, Зрењанин

— рођен 1888, умро 14. октобра 1973. године.

АУЕР др ЉУДЕВИТ, адвокат у пензији, Шид

— рођен 1892. године, умро 7. децембра 1973. године.

МАРКОВ ЈОВАН, адвокат у Суботици

— рођен 1911. године, умро 9. децембра 1973. године.

ИЗ СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА

На седници Управног одбора, одржаној 15. децембра 1973. године, донета су следећа решења:

1. Узет је на знање извештај председника, секретара и благајника о раду Коморе.

2. Удовољавајући закључцима са седнице Председништва Савеза републичких и покрајинских адвокатских комора Југославије, одржане 9. децембра 1973. године у Загребу, Управни одбор Адвокатске коморе Војводине предаже Јосипа Кујунџића, адвоката у Суботици; председника Управног одбора Адвокатске коморе Војводине, за заменика првог потпредседника Међународне уније адвоката.

3. Управни одбор прихватио је закључке заједничке седнице Уређивачког савета и Уређивачког одбора *Гласника* од 3. новембра 1973. године у погледу допуне концепције *Гласника*. Прихваћена је идеја да часопис поред српскохрватског језика излази и на мађарском и румунском језику, али је претходно потребно замолити подршку и помоћ од Покрајинског комитета Савеза комуниста Војводине и Покрајинске конференције социјалистичког савеза радног народа Војводине ради решавања питања финансирања, а потом упутити предлог на надлежност Конференције адвоката.

4. Услед поскупљења штампарских услуга, повишења ауторских хонорара и других трошкова утврђена је висина претплате на *Гласник* за 1974. годину у износу од 80.— дин. годишње, а цена једног броја *Гласника* утврђена је на 8.— дин.

5. Прихваћен је предлог Финансијског плана прихода и расхода Адвокатске коморе Војводине за 1974. годину, који ће се објавити у следећем броју *Гласника*.

6. Ради покрића планираних расхода у 1974. години Управни одбор упутити предлог Скупштини Адвокатске коморе Војводине да се чланарина повиси са 70 на 100.— дин., а од Конференције адвоката затражити сагласност да се чланарина до одлуке Скупштине од 1. I 1974. године убира у предложеном повишеном износу као аконтација.

7. Одлучено је да се свим адвокатима који Комори дугују преко 500.— дин. пошаљу опомене да у року од 15 дана измире доспеле обавезе; у противном предложиће се дисциплинском тужиоцу покретање дисциплинског поступка.

8. Именована је Комисија за међународне везе у саставу Баштић Петар, адвокат у Новом Саду, председник, Миковић Милан, адвокат у Панчеву, и Весковић Живко, адвокат у Сремској Митровици, чланови.

9. Основан је Штаб за одржавање конгреса Међународне уније адвоката у саставу Кујунџић Јосип, адвокат у Суботици, Рапајић Милан, адвокат у Новом Саду, и Томин Боривој, адвокат у Новом Саду.

10. У Савет Правног факултета у Новом Саду Управни одбор делегира друга Саву Савића, адвоката у Новом Саду, главног и одговорног уредника *Гласника*.

11. Решењем бр. 471/73. уписан је у именик адвоката Живко Филиповић, са седиштем адвокатске канцеларије у Инђији, Ул. Лењинова бр. 15, са даном 15. децембар 1973. године.

12. Решењем број 496/73. уписује се у именик адвоката Коста Јаковљев, са седиштем адвокатске канцеларије у Новом Саду, у Ул. Бошка Бухе бр. 10, са даном 1. I 1974. године.

13. Решењем број 535/73. уписује се у именик адвоката Стеван Жива, са седиштем адвокатске канцеларије у Зрењанину, у Ул. Буре Салаја бр. 3, са даном 1. I 1974. године.

14. Решењем број 525/73. уписује се у именик адвоката Милић Будмир, са седиштем адвокатске канцеларије у Жабљу, у Ул. М. Тита бр. 64, са даном 1. јануар 1974. године.

15. Решењем бр. 523/73. уписан је у именик адвокатских приправника Трајан Романовић, са вежбом код Матић Милана, адвоката у Алибунару, са даном 15. децембар 1973. године.

16. Решењем број 541/73. брише се из именика адвоката Милан Михајлов, адвокат у Иригу, са даном 31. децембар 1973. године, због заснивања радног односа. За преузиматеља одређен је Јовановић Михајло, адвокат у Руми, Жељезничка бр. 11.

17. Решењем број 533/73. брише се из именика адвоката Борђе Ведрински, адвокат у Сомбору, са даном 1. јануар 1974. године, јер жели да ужива пензију. Преузиматељ није одређен, јер је Борђе Ведрински водио заједничку канцеларију са Миливојевић Слободаном, адвокатом у Сомбору. Узета је на знање изјава Ведринског Борђа да задржава чланство у Фонду посмртнине.

18. Михајлу Јовановићу, адвокату у Руми, Жељезничка бр. 11, одобрава се да понедељником и петком, у смислу прописа чл. 27. ст. 4. Статута Адвокатске коморе Војводине, пружа правну помоћ у Иригу.

19. Решењем број 510/73. одобрена је исплата посмртнине иза преминулог Матијевић др Лазара, адвоката у пензији, удовој Јелисавети Матијевић из Сүботице.

20. Решењем број 530/73. одобрена је исплата посмртнине иза преминулог Марков Јована, адвоката, удовој Нади Марков из Сүботице.

21. Узето је на знање да је 29. октобра 1973. године основана Општинска организација адвоката у Инђији. За председника изабран је Милош Грабовачки, адвокат у Инђији.

22. Решењем број 526/73. евидентира се уговор о пружању правне помоћи склопљен између др Јожефа Варадија, адвоката у Зрењанину, са Индустијом тепиха „Пролетер“ из Зрењанина, од 5. октобра 1973. године, на основу чл. 32. ст. 2. Статута Адвокатске коморе Војводине.

23. Решењем број 492/73. брише се из именика адвоката Бисерка Доловац, адвокат у Жабљу, са даном 15. новембар 1973. године, због заснивања радног односа. За преузиматеља одређена је Драгица Косовац, адвокат у Новом Саду, Војводе Мишића број 11/II.

24. Решењем број 493/73. брише се из именика адвоката Богдан Ђујић, адвокат у Вршцу, са даном 31. децембар 1973. године, због пресељења седишта адвокатске канцеларије у Београд.

25. Решењем број 538/73. брише се из именика адвоката Јован Марков, адвокат у Сүботици, са даном 9. децембар 1973. године, услед смрти. За преузиматеља одређен је др Јожа Лајош, адвокат у Сүботици.

26. Решењем број 478/73. брише се из именика адвокатских приправника Бранко Стојков, са адвокатско-приправничком вежбом код Недељковић Радована, адвоката у Панчеву, са даном 15. октобар 1973. године, због заснивања радног односа.

27. Решењем број 490/73. узима се на знање да је Кијак Милован, адвокат у Новом Саду, са даном 15. новембар 1973. године преселио се

диште своје адвокатске канцеларије у Мол у ул. Светозара Милетића бр. 44/А.

28. Решењем број 519/73. узето је на знање да Антоније Марић и Јованка Марић од 21. марта 1973. године воде заједничку адвокатску канцеларију у Новом Саду, Ул. Радничка бр. 53/1 улаз IV.

29. Решењем број 481/73. Борбе Крижанов, адвокат у Зрењанину, разрешен је дужности преузимаатеља адвокатске канцеларије Бербаков Ивана, адвоката из Зрењанина, јер је ликвидација довршена.

30. Решењем број 488/73. Богдан Бујић, адвокат у Вршцу, разрешен је дужности привременог заменика Алексић Трајка, адвоката у Вршцу, а за привременог заменика одређен је Божић Бока, адвокат у Вршцу.

31. Решењем број 511/73. Данило Тркља, адвокат у Бајмоку, разрешен је дужности преузимаатеља адвокатске канцеларије Енглер Николе, адвоката из Суботице, са даном 3. децембар 1973. године, јер је ликвидација довршена.

32. Решењем број 489/73. узето је на знање да је Хриешик Јозеф са даном 22. октобар 1973. године адвокатско-приправничку вежбу прекинуо код Ковачев Миодрага, адвоката у Новом Саду, и да је адвокатско-приправничку вежбу наставио 1. новембра 1973. године код Оташевић Јована, адвоката у Новом Саду.

33. Решењем број 527/73. узето је на знање да је Марјански Лазар са даном 30. новембар 1973. године прекинуо адвокатско-приправничку вежбу код Кујунџић Радована, адвоката у Суботици, и да од 1. децембра 1973. године адвокатско-приправничку вежбу обавља код Ивана Малагурског, адвоката у Суботици.

*Управни одбор
Адвокатске коморе Војводине*

САДРЖАЈ

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

Др Душан П. Радоман, <i>Целовитост заштите у радном спору</i> —	1
Спасоје Мићуновић, <i>Закон о браку</i> — — — — —	8
Младен Косовац, <i>Новине у поступку за регистрацију организација удруженог рада у спољнотрговинском промету</i>	12
Војислав Кнежевић, <i>Напад на службено лице у вршењу послова безбедности (чл. 289-а КЗ)</i> — — — — —	15
Павле Савић, <i>Кажњивост за кривично дело недозвољене трговине из чл. 226. КЗ и царински прекршај из чл. 371. ст. 1. тач. 1. Царинског закона у односу на начело <i>Ne bis in idem</i></i> — — — — —	19

ПРАВНА ПРАКСА

<i>Из судства (Живко Киселички)</i> — — — — —	22
---	----

САОПШТЕЊА

<i>Закључци заједничке седнице Уређивачког савета и Уређивачког одбора „Гласника“ Адвокатске коморе Војводине</i> —	27
<i>Из седнице Управног одбора</i> — — — — —	29

ОБАВЕШТЕЊЕ

Претплата на *Гласник* Адвокатске коморе Војводине за 1974. годину износи 80. — динара.

Цена појединачног броја износи 8.— динара.

Поручбина се може извршити код Адвокатске коморе Војводине, Нови Сад, Змај Јовина бр. 20/1, а претплата се дозначује на текући рачун Адвокатске коморе Војводине Нови Сад број 65700-678-2047.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Претплата на *Гласник* Адвокатске коморе Војводине за 1974. годину износи 80. — динара.

Цена појединачног броја износи 8.— динара.

Поручбина се може извршити код Адвокатске коморе Војводине, Нови Сад, Змај Јовина бр. 20/1, а претплата се дозначаје на текући рачун Адвокатске коморе Војводине Нови Сад број 65700-678-2047.

АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

СВИМА САРАДНИЦИМА

И ЧИТАОЦИМА „ГЛАСНИКА”

КАО И РАДНИМ ЉУДИМА

ЈУГОСЛАВИЈЕ

* *

ЖЕЛИ

Срећну Нову 1974. годину

АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

СВИМА САРАДНИЦИМА

И ЧИТАОЦИМА „ГЛАСНИКА”

КАО И РАДНИМ ЉУДИМА

ЈУГОСЛАВИЈЕ

* *

ЖЕЛИ

Срећну Нову 1974. годину

Уређивачки савет:

Сава Грујић, адвокат у Зрењанину, *мр Александар Бурђев*, члан Извршног одбора ПК ССРН Војводине, *Иван Иванић*, заменик јавног тужиоца САП Војводине, *Васа Калишки*, адвокат у Панчеву, *Марија Кленоцки*, судија Вишег привредног суда у Новом Саду, *др Велибор Лукић*, адвокат у Новом Саду, *Јован Милић*, судија Врховног суда Војводине у Новом Саду, *др Милијан Поповић*, доцент Правног факултета у Новом Саду, *Петар Шарчевић*, адвокат у Суботици, *Бранко Шинђар*, друштвено-политички радник у Новом Саду.

Уређивачки одбор:

Сава Савић, главни и одговорни уредник, адвокат у Новом Саду, *Борђе Вебер*, адвокат у Новом Саду, *Светозар Добросављевић*, адвокатски правник у Новом Саду, *Живко Киселички*, адвокат у Новом Саду.

Технички уредник:

Мирјана Јовановић

Гласник издаје и власник је Адвокатска комора Војводине, 21000 Нови Сад, Змај Јовина 20/1. — Телефон: 42-201. — Годишња претплата 60.— дин., за иностранство двоструки износ. Цена једног броја 5.— дин.
Тек: рачун 65700-678-2047.

На основу мишљења Покрајинског секретаријата за образовање, науку и културу САПВ бр. 413—185 од 23. маја 1973. године, *Гласник* је стручна публикација ослобођена основног и посебног пореза на промет.

Штампа: Штампарија „БУДУЋНОСТ“, Нови Сад, Шумадијска број 12.

